

Coordonatorii colecției:

Emilian MARCU
Lucian MERIȘCA
Mihai PRICOP

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

BALABASCIUC, CASIAN

Stranii povestiri huțule / Casian BALABASCIUC; pref.-sinopsis
de Lucian MERIȘCA

Iași, Junimea, 2026

2 vol.

ISBN 978-973-37-3005-7

Vol. 1. – Iași, Junimea, 2026

ISBN vol. II: 978-973-37-3006-4

I. MERIȘCA, Lucian (pref.)

821.162.1

Redactor: Ioan RĂDUCEA

Coperta: Ionuț BROȘTIANU

Tehnoredactor: Cezar BACIU

Editura JUNIMEA,

Grădina Copou, Iași

700 506

C. P. 85, Oficiul Poștal nr. 1, Iași

e-mail: edjunimea@gmail.com

revistascriptor@gmail.com

Telefon redacție: 0232 705 837

© Casian BALABASCIUC

© Editura JUNIMEA, IAȘI – ROMÂNIA

Casian BALABASCIUC

Stranii povestiri huțule

I

Prefață-sinopsis de Lucian MERIȘCA

EDITURA JUNIMEA

IAȘI – 2026

SUMAR

Lucian MERIȘCA:

Un contemporan al horrorului ortodox românesc
(Prefață-sinopsis) 5

Vaca de lemn..... 13

Cântecul sihlei..... 25

Blesteme..... 37

Legea..... 50

Motanul..... 63

Calea haiducului..... 85

Comoara hangitei..... 104

Broasca..... 142

Noapte de pomină..... 162

Zbor de îngeri..... 172

Pândă de noapte..... 202

Medalia..... 207

Ciudățenia..... 225

Plaiul rătăcitului..... 254

grindină.” Așa cum vă spuneam, Casian ne prezintă un adevărat film de dragoste, thriller, aventură și horror pe plaiuri sucevene. Bucovinencele în general, huțulele în special – dacă se întâmplă să le cazi cu tronc, nu te mai lasă nici să fii singur, dar nici la greu. Misterele lumii paralele: „După miezul nopții, somnul îi fu tulburat de vedenia unei alte lumi ce înghițea o pădure încețoșată. Ca niște aripi ciudate, pluteau în jur pânze de aburi, amestecate cu pâcle fumurii. Copaci groși striveau cu trunchiurile lor cerul răsturnat nefiresc. Din adâncul unei prăpăstii cineva se căznea să iasă afară, dar nu avea putere...” Citiți dumneavoastră mai departe, merită să aflați sfârșitul!...

VACA DE LEMN

Pe Paval Mahniuc îl știau toți cei din cătunul Zalomestra. Era o mână de om, căruia nu știai ce vârstă să-i pui. Să zici că era bărbat tânăr, nu prea se potrivea. Să-l treci printre cei bătrâni, iar nu mergea. Până la urmă nici nu avea prea mare importanță lucrul acesta, căci Pavel făcea parte din acea categorie a oamenilor care trec cel mai adesea neobservați, o existență banală în viața cătunului. Piriuri și ciolănos, cu pomeții obrazilor ieșiți în afară puțin mai mult decât ar fi fost firesc, cu doi ochi albaștri, șterși, afundați în orbitele prea largi, părea întruparea unui duh al pădurii, rătăcit printre oameni. Dar dacă ai fi avut vreme să privești mai atent ochii aceia aparent inexpresivi, ai fi descoperit cu surprindere că de undeva, din adâncul lor, răzbătea o privire sălbatică, ce exprima neorânduială și lăcomie. Și cum huțulii citesc firea omului doar dintr-o privire adânc înfiptă preț de câteva clipe în lumina ochilor, nu este de mirare că pe Paval nu era huțul care să-l fi luat de prieten. Ba mai rău, apăruse din senin un zvon că Mahniuc avea puterea să ia mana de la vacile gospodarilor, așa că mulți îl bănuiau pe ascuns că el era pricina când se întâmpla ca laptele animalelor să scadă pe neașteptate. Dar nimeni nu se încumeta să-l ia de poala sumanului pentru

trebușoara asta, pentru că huțului mare teamă au de vrăjitorie și de diavoli. În schimb, toată lumea știa că Paval Mahniuc ducea în fiecare săptămână unt și brânză la târgul din Rădăuți. De unde putea să strângă atâta lapte și smântână, când omul avea o singură vacuță? Le era ciudă multora pe omulețul acela, dar se temeau să o spună în gura mare, pentru că vorba zboară prima dată drept la urechile pentru care nu e spusă.

Într-o vară, cam pe la început de gustar, sărăcise cerul de apă, iar ploile întârziiau să mai cadă. În poiana Calele vărase stâna lui Ilie Ghiciuc, un baci vrednic și priceput, pe care îl știau toți cei din satele înconjurătoare. Sărăcise pășunea din cauza secetei și mare noroc aveau ciobanii că alături de poiană se întindeau pe o vale lungă pădurile Roșoșei, în care se mai găsea destulă buruiană și târși buni de ros pentru oi. Dar parcă tot prea puțin era laptele și Ilie se tot întreba care să fi fost pricina, dacă apă se găsea în valea Roșoșei iar oile nu se întorceau din pădure nesătule. Pe la un apus de soare, când privea din culme cum dispar ultimele raze după obcina împădurită, în așteptarea turmei care trebuia să se întoarcă din pădure, Ilie, baciul, zări o mogâldeață furișându-se hoțește pe sub cetini. Se miră că nici un câine nu se învrednicise să latre a străin.

– Băă, care ești, dă-te mai aproape să te văd la față, dacă nu ai gânduri necurate!

Mogâldeața se opri. Poate că omul acela cugeta dacă era bine să se arate ori să-și vadă mai degrabă de drumul lui. Până la urmă se hotărî să-și îndrepte pașii către baci. Când îl văzu apropiindu-se, Ilie Ghiciuc fu cuprins de părere de rău că strigase. Mai bine era dacă se făcea că nu bagă de seamă

furișarea străinului. Îl cunoștea pe Mahniuc și la fel de bine știa și ce se vorbea pe seama lui.

– Noroc și sănătate, spuse după cuviință noul venit când se apropiase destul de baci, ca să-l audă.

– Să trăiești, Paval. Tu erai? Cum de ai ajuns până aici?

Celălalt părea încurcat de întrebare. Șovăi puțin, dar pentru că nu se cuvenea să nu răspundă firesc, bolborosi:

– Eu am dat pe aici, după câțiva hribi sau gălbiori. N-am prea găsit, că se vede că seceta asta le-a ars sămânța și lor.

– Da, mare secetă, se plânse Ilie. Nu știu cum am să ies cu brânza vara asta, că oile mele prea au scăzut dintr-o dată laptele.

Apăsă înadins ultimele vorbe, ca celălalt să înțeleagă ce mult îl supără că s-a împuținat mulsoarea.

– Când vântul nu mulge norii, nici omul n-are ce mulge de la vite, zise Paval.

– Văd că te pricepi când vine vorba de muls, râse forțat Ilie.

– Ca tot omul, ridică mărunțelul din umeri. Apoi mă duc eu, că până acasă mai am de mers, dacă să plece Mahniuc.

– Du-te, du-te, îl îmboldi baciul. Dar nu o lua pe vale, că dacă te încolțesc dulăii te-or rupe până să-i potolesc eu.

Paval înțelese că nu era binevenit acolo și coti înapoi spre pădure. Făcu un ocol larg până socoti că nu mai are cine să-l vadă. Intră într-un desiș, de unde se întoarse să asculte. Nu se auzea nici un zgomot care să-i trezească bănuiala că l-ar urmări cineva. Mai așteptă o vreme și, dacă se încredință că e singur, se furișă prin desiș până în locul din care

auzise chemarea baciului. Se aplecă printre niște rugi de zmeur și scoase o desagă pe care și-o agăță cu greu pe umeri. Apoi se aplecă iar și trase din ascunziș o pușcă lungă, cu țeavă strălucitoare. O băgă sub bondița de miel și grăbi pasul, ca să nu-l prindă noaptea prea departe de casă.

Ilie Ghiciuc coborî gânditor către țarcul oilor. Turma se apropia. Behăiau oile. Lătrau câinii și strigau ciobanii. Abia intrate oile în țarc, băietanii luară din pari donițele din lemn de molid și se apucară de muls.

– Mulgeți bine, mă! le strigă baciul flăcăilor. Nu lăsați laptele în pulpa oilor, că stârlesc.

– Ce să lăsăm, uncheșule, că n-au aproape nimic! strigă un mulgător. Așa ceva n-am mai văzut. În toiul verii să nu dea oile lapte! Ce blestemată de vrajă atârnă pe stâna asta nu pricep.

– Ba eu pricep acum foarte bine, i-o întoarce baciul. Laptele pleacă pe sub pădure, la Zalomestra.

– Cum se poate așa ceva? întrebă nedumerit ciobanul.

– Nu știu cum se poate. Atâta știu, că se poate, mormăi Ilie cu bănuiala către Paval Mahniuc.

În prima duminică după întâmplarea cu Paval, baciul se îmbracă frumos și porni călare de cu noapte până la Putna, la mănăstire. Acolo se duse la un călugăr și se spovedi. Puse lumânări în fața icoanei Maicii Domnului, se rugă adânc și cu mare evlavie, plăti o slujbă și ceru sfat starețului.

– E lucru diavolesc și de vrăjmășie, cugetă starețul. Să postești, omule, și să te rogi dimineața și seara pentru sănătatea turmei. Îți va arăta Domnul calea pe care trebuie să umbli.

Nu prea era bucuros Ilie de sfatul acela. Știa și singur că trebuie să se roage în fiecare seară și dimineață. Asta și făcea, dar se vede că nu era de ajuns. Cum mergea călare pe drumul de întoarcere, până să ajungă în poiana Oglinda, la o cotitură a potecii calul fornăi ușor. Baciul tresări, căci era semn de vietate prin preajmă. Chiar după cotitură zări așezat pe un trunchi gros, doborât de furtună cu ani în urmă și acoperit cu mușchi des și verde, un călugăr bătrân, cu barbă albă și plete îngălbenite, căzute pe umerii slabi și gârboviți.

– Sărut mâna, părinte, zise Ilie coborând de pe cal.

Bătrânul în sutană ridică numai ochii pe sub sprâncenele albe și bogate și dădu încet din cap, a binețe.

Ilie Ghiciuc înțelese că Dumnezeu îi dădea acolo răspuns la întrebări. Petrecu în preajma călugărului mai bine de o jumătate de ceas. Când încălecă iar pe cal, trecuse bine de amiază, dar avea sufletul ușurat și lumină în minte.

Baciul posti șapte zile la rând post negru, cu apă și prescură. În dimineața de Sfântă Maria îngenuche pe muchia dealului la răsăritul soarelui și se rugă fierbinte Celui de Sus să-i scape de făcătură turma. Apoi își aruncă bundița de pe umeri, trase cu stânga de la chimir cuțitul cu plăsele din corn de cerb și se îndreptă cu pas sigur către trunchiul unui molid uscat, rămas singuratic pe poiană. Își făcu de trei ori semnul crucii cu ochii către soarele care își dezgropa aurul la vremea convenită și, prinzând cuțitul cu amândouă mâinile, îl ridică deasupra capului și îl înfipse cu toată puterea în arborele ce stârpsise. Numai după câteva clipe se prelinse pe tăișul

cuțitului, cu picături mari, bogate și albe, laptele scurs din uscătură.

– Asta a fost! mormăi Ilie, înfricoșat și el să vadă minunea.

Din vale se auzi ridicându-se către cer behăitul oilor nemulse.

– Minune mare, baciule! veni strigățul unui cioaban. Se umplu hârdaiele cu lapte dimineața asta!

Așa a rămas până toamna târziu, când s-a răscolit stâna și au plecat oamenii la casele lor, mulțumiți de brânză.

În prima duminică după Sfântă Maria, baciul Ilie a chemat doi flăcăi isteți și le-a spus să-și îmbrace cojoacele pe dos. Le făcu din blană de oaie două cușme mari, care să le acopere obrazul și gâtul și le găuri în dreptul ochilor ca să poată vedea prin ele. Porniră cu toții către Zalomestra și se ascuseră într-un loc prielnic. Când apăru pe drumeagul de munte Paval Mahniuc, cu traista lui legată în spinare, săriră din ascunzișuri și îl prinseră pe nepregătite. Nu scoteau nici o vorbă, numai îl îmblăteau pe nefericit cu ciomegele.

Paval țipă cât țipă, apoi, văzând că nu are cine să-i sară în ajutor, se ghemui la pământ și răbdă loviturile, gemând când și când. Îi desfăcură desaga și scoaseră din ea untul și brânza pe care omul le ducea la târg pentru vânzare. Îl unseră din cap până în picioare, îi înfundară gura cu brânză și îl legară de un molid bătrân. Când terminară de legat, fără vorbă își luară bătele și dispăriră în pădure. Abia de acolo, îngroșându-și vocea, ca nu cumva să fie recunoscut, Ilie strigă:

– Dacă te-a pune păcatul să mai iei mana viteilor, nici dracul nu te-a scăpa de la moarte, ține minte!

După bătaia pe care o primise, bietul Paval nu mai putu să răspundă ceva. Rămase legat de copac, gemând și blestemând în gând. Înțelegea acum de unde i se trăsesese necazul și jură că dacă s-ar mai fi înzdrăvenit vreodată, mare îi va fi răzbunarea. O zi și o noapte rămase legat Paval în pădure. A doua zi dimineața dădură de el doi munteni porniți după lemne și îl sloboziră. De pățania lui răsă toată suflarea de pe vale. Se bucurară huțului că își primise pedeapsa și nimeni nu cuteză să afle cine fuseră cei care îi dăduseră lui Mahniuc ceea ce credeau că merita.

Sărmanul Paval zăcu trei săptămâni. Își obloji loviturile cu buruieni și unt de oaie. Se chinui cum putu cu gospodăria, ca omul singur, și se gândi în nopțile de nesomn și suferință cui trebuia să-i răspundă pentru pedeapsa nemeritată. Știa că oamenii îl credeau vrăjitor ce dijmuieste laptele și îi lăsase să creadă ce voiau, căci așa nu-l mai bănuiau și de alte cele. Cine ar fi crezut că un slăbănog ca el ar avea patima vânatului? Cine l-ar fi bănuit că are armă cu care doboară cerbii prin pădurile Argelului? Iar câștigurile lui nu veneau de pe laptele furat prin vrăjitorie de la vitele altora, ci de pe carnea de vânat ce o ducea cu mare fereală la locuri sigure, pe bani buni.

Când se mai înzdrăveni și putu să umble, ieși iar în lume. Vedea că oamenii îl priveau cu dușmănie iar pe ascuns râdeau de pățania lui. Îl ardea dorul de răzbunare, dar mereu își mușca limba și răbda în așteptarea ceasului la care avea să se

izbăvească de nedreptate. Cerceta fețele și asculta vorbele celorlalți, cu mare luare aminte. Așa observă că, dintre toți huțulii, cele mai multe vorbe împotriva lui veneau de la Grigori Vouciuc, un bogătan care avea o gospodărie strașnică pe deal. Avea și vite omul acela și îi mergea tare bine în toate cele. Ce gânduri să fi avut Vouciuc, de vreme ce pe unde trecea nu uita să arunce câte o vorbă și împotriva lui Mahniuc, cel care ia mana vitelor? Își puse Paval în gând să urmărească ce se întâmpla în gospodăria lui Grigori. Cum casa de pe deal se afla aproape de pădure, nu-i fu prea greu braconierului să tragă cu ochiul la mișcările din curte. Așa băgă de seamă că Vouciuc nu avea slugi la gospodărie. Părea că poartă singur de grija animalelor. Toamnă lungă promitea anul acela și erau încă fânețe necosite. Vouciuc avea un deal întreg de cosit. Poate că întârziase cu tăiatul ierbii din pricină că nu avea slugi, poate că altele erau pricinile. Îmbătrânise deja iarba și Paval își zise că nu mai avea vreme să pună fânul în clăi, mai cu seamă că și soarele slăbise în putere. Într-o seară, când tocmai se afla pândind din pădure casa lui Vouciuc, îl văzu pe gospodar că iese din curte și se îndreaptă spre fâneță. Acolo se opri, cercetă o vreme locul și, dacă se încredință că nimeni nu supără pustia, fluieră o dată scurt. Ce văzu Paval, îl făcu să înghețe. Din spatele grajdului apărură două coase, care numaidecât începură să taie iarba îmbătrânită, de zece ori mai repede decât ar fi făcut-o un cosaș vrednic. Se mișcau sprintene și fără odihnă, culcând iarba la pământ fără încetare. Grigori numai sta deoparte și se uita la coase cum lucrează singure. În vârful dealului înțepenise luna mare și rotundă. După mai bine de un ceas, iarba era cosită

pe toată fâneța. Se tot mira de la locul său de pândă Paval de cele văzute. Dar asta nu era totul. Abia terminat cositul, apărură în locul coaselor două greble care împrăștiară brazdele cât ai clipi. Atunci îl auzi pe Vouciuc vorbind parcă de unul singur:

– Voi terminați treaba aici, că eu mă duc să mulg vaca.

Încremenise Paval de spaimă văzând ce se petrece și nici nu îndrăznea să sufle, căci știa că, dacă cei care mânuiseră coasele l-ar fi simțit, ori nu mai scăpa din ghearele lor, ori i-ar fi luat mințile pentru totdeauna. Așteptă nemișcat, privind cum peste iarba împrăștiată începu să adie o boare caldă, de parcă cineva uriaș ar fi suflat înadins să usuce fânul. Apoi greblele adunară fânul uscat, iar la miezul nopții pe deal erau gata ridicate cinci clăi de fân. După ce uneltele dispărură tot așa cum veniseră din spatele grajdului, Paval mai așteptă o vreme să se liniștească. Noaptea târziu îndrăzni să se depărteze pe drum păduros, luminat de lună plină. Acum știa din cauza cui pătimise. În noaptea următoare își luă o cruce în sân și doisprezece căței de usturoi în chimir și plecă iar către gospodăria din vârful dealului. Pândi când intrară femeile în odaie și se strecură pe nesimțite, cu priceperea lui de vânător, sub peretele casei, fără să-l simtă nimeni. Știa că nu va da peste câini în ogradă, căci câinii când simt diavol urlă strașnic și l-ar fi dat de gol pe Grigori, ce slugi are.

O auzi pe soacra lui Grigori sporovăind în casă. Afurisita de babă se pricepea la vrăji și la descântece și acum înțelegea pe deplin Paval cine era vinovat că rămâneau vitele oamenilor fără lapte. Răzbătu și vocea lui Grigori:

Coordonatorii colecției:

Emilian MARCU
Lucian MERIȘCA
Mihai PRICOP

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României**BALABASCIUC, CASIAN****Stranii povestiri huțule / Casian BALABASCIUC; pref.-sinopsis**

de Lucian MERIȘCA

Iași, Junimea, 2026

2 vol.

ISBN 978-973-37-3005-7

Vol. 2. – Iași, Junimea, 2026

ISBN vol. II: 978-973-37-3007-1

I. MERIȘCA, Lucian (pref.)

821.162.1

Redactor: Ioan RĂDUCEA

Coperta: Ionuț BROȘTIANU

Tehnoredactor: Cezar BACIU

Editura JUNIMEA,

Grădina Copou, Iași

700 506

C. P. 85, Oficiul Poștal nr. 1, Iași

e-mail: edjunimea@gmail.com

revistascriptor@gmail.com

Telefon redacție: 0232 705 837

© Casian BALABASCIUC

© Editura JUNIMEA, IAȘI – ROMÂNIA

Casian BALABASCIUC**Stranii povestiri huțule****II**

Prefață-sinopsis de Lucian MERIȘCA

EDITURA JUNIMEA**IAȘI – 2026**

SUMAR

Lucian MERIȘCA:

Ai intrat în hora horrorului, trebuie să joci!...
(Prefață-sinopsis)..... 5

Hora hribilor..... 15

Butucul..... 42

Groaza 59

Pârleazul 91

Stihia..... 110

Pe cărări de noapte 133

Ochiul 142

Să nu plângi miercuri..... 171

În capătul poienii..... 187

portocale și ulei de măsline îl zăpăci nițel pe Artemon." Dialoguri credibile, mărfuri literare îmbietoare... Pofțiți, pe poteci de umbre stranii, în inima ținutului huțul, la Moldovița!

HORA HRIBILOR

Bunicul, când era tânăr, a fost fugar prin păduri mai bine de patru ani. Era hăituit de oamenii domniei, pentru că îi crăpase țeasta birăului cu baltagul. Se răzvrătise pentru că acela îi luase de acasă patru mieluțe și un vițel, pentru niște biruri pe care nu le plătitise la vreme, așa cum era porunca. Poate că nu l-ar fi omorât, dacă nu îl aducea păcatul pe slujbaș chiar la crășma la care, în acea zi, se îmbătase rău și căuta pricină de sfadă cu oricine. Toate relele de la bani se trag. Și cel care îi are, dar și acela care le simte lipsa, când intră în necaz, din cauza lor intră. Omul se naște liber, dar își pierde libertatea înnașcută odată ce peste capul său vin legi născocite de alții, de o seamă cu el, dar mai răi, căci umblă să-i fure dreptul. Cât timp haiducise, când singur, când alături de alți răzvrățiți ca și el, văzuse multe și auzise de asemenea. Apoi își pierduse urma, scăpând de poteră în Bucovina, unde pădurile erau atât de întinse și de netrecut încât nici legile nu ajungeau pe acolo. Își făcu loc de casă într-o poiană și acolo își aduse nevastă, ridică o gospodărie și vieții până când hotărî Dumnezeu că muncise destul pe pământ.

De la bunicul știa multe povești și întâmplări ciudate, cărora mintea omenească nu este în stare

să le descâlcească tainele, să le pătrundă adevărul. Tot de la el moștenise dorul de libertate, credința în dreptul pe care îl avea prin naștere, dar și iuțea tăioasă a mâniei. Numai bunul Dumnezeu are puterea să dea, ori să ia. În rest, viața depinde numai de vrednicia și destoinicia fiecăruia. Cum gândești, așa trăiești. Judecata lumii este cea mai strâmbă judecată de care ai parte cât îți duci traiul pe pământ și de aceea nici să nu-ți pese de ea, dacă nu vrei să-i fii rob. Prin viață răzbate numai cine știe să-și apere dreptul, avutul și libertatea. Cine nu știe, ori nu poate, acela trăiește din mila cerului, dar se târăște prin lume, nu o calcă. Așa îi spunea moșneagul de câte ori mergeau împreună în pădure să adune ciuperci sau fructe coapte în miez de vară. Îi deslușise multe taine. Îi arătase cum să pună teascuri pentru jderi iarna, cum se dibuie păstrăvii cei mari pe sub lespezile din pâraie, cum să găsească fagurii albinelor sălbatice și cum se pândesc înfruntările dintre cerbi toamna. L-a deprins să descopere bățile cocoșilor de munte, prin coclauri îndepărtate. L-a învățat unde își așează ursul bârlogul de iernare și cum își fac lupii hotarul. I-a arătat cum să aleagă lemnul bun pentru draniță și i-a destăinuit când este mai bine să-l taie. Câte și mai câte i-a deslușit. I-a povestit multe despre dihăniile din pădure, dar și despre duhurile pe care nu le vede ochiul omenesc. De sălbăticiuni știi cum să te aperi, dar de duhuri greu scapi. Dacă umbli singur prin sihle, se iau după tine, te urmăresc pas cu pas și îți pot fura mințile când nici nu te aștepti să pățești ceva. Mai cu seamă noaptea ațin calea omului și îi sorb viața din trup și judecata din cap. Este mare primejdie pentru cine se încumetă noaptea prin păduri neumbrate, căci pe acolo își

făuresc nălucile sălașe, în trunchiuri bătrâne ori în răgălii uscate. Bunicul a văzut asemenea fiare de dincolo de lume cât a stat fugar prin codri. Mare noroc a avut că nu a suferit sminteală ori că nu a rămas fără suflare.

– Maxime, i-a spus, când le vezi, ochii tăi nu cred și mintea ta nu le cuprinde. De aceea trebuie să cercetezi cu mare băgare de seamă tot împrejurul, să urmărești cea mai mărunță mișcare ori cel mai neînsemnat zgomot când ești singur în sălbăticie. Nu cumva să te îngrozești de ele, că asta așteaptă. Când ești mai speriat, atunci îți fură sufletul. Dacă nu-ți tremură îndrăzneala, se tem să-ți sară în cărcă. Așa te aperi de foamea lor, cu nepăsarea. Când nu arăți frica, înseamnă că le înfrunți, iar ele, așa crâncene cum ni se arată, știu să se sfiască. Dacă chiar te-a cuprins spaima, atunci spune o rugăciune, care o știi. Dacă nu știi, născocește tu una, din mintea ta, că rugăciunea este dar sfânt care te poate scoate din multe nevoi, dacă o rostești cu credință neîngrădită.

I-a arătat bunicul două pistoale frumoase, ferecate în alamă strălucitoare. Cu acelea și cu baltașul a haiducit el. Le ținea ascunse prin pădure și acolo au rămas, căci bunicul nu a mai apucat să-i destăinuiească ascunzătoarea. A plecat către stele, să se supună judecății cerului, într-o noapte de iarnă aspră și viforoasă, ca viața pe care o duse.

De câte ori rătăcea prin pădure ca să agonisească te miri ce pentru gospodărie, parcă simțea umbra bunicului însoțindu-l și depănându-i aceleași povești pe care i le spusese cu mulți ani în urmă, când era copil neștiutor. Acum avea el grijă de gospodăria moștenită și se străduia să o țină la fel cum o ținuseră și părinții, care plecaseră și ei să-l prindă

din urmă pe bunicul. Tata murise pe front, undeva prin Italia. Mama se prăpădise la doi ani după ce se termină războiul. Poate că s-or fi întâlnit deja acolo, în lumea celor nevăzute, în care nu sunt atâtea griji și neajunsuri.

Nu s-a însurat. Frații și surorile s-au risipit, care încotro. A rămas la casa bătrânească numai el, ca cel mai mic dintre copii, să îngrijească de trebuințele locului. Mai coboară din când în când în sătucul din vale, să mai schimbe o vorbă, să mai afle ce se întâmplă prin lume. Poate că ar trebui să caute un suflet de femeie, care să vină să stea cu el sus, în poiana din mijlocul pădurii. Deja i-au ieșit vorbe prin sat că s-ar ține cu muma pădurii și de aceea nu-și ia nevastă. Gura lumii macină ca moara cea stricată, nu o poți opri. Ce au de vorbit oamenii, când nu au de lucru? Născocesc fel de fel de prostii, întâi ca să râdă, apoi ajung să le creadă. Se miră ei cum de poate un om singur să țină așa o gospodărie ca a lui. Poate, dacă muncește îndârjit, așa cum muncește el. În fiecare zi se trezește înainte de zori, iar la culcare ajunge noaptea, târziu, când pe la alte case de mult nu mai licăresc felinarele în fereastră. Pentru gospodărie trebuie bani, iar banii sunt greu de câștigat. Mai cu seamă acum, după războiul cel mare. Se descurcă și face rost de bani cum poate. Ori vinde câteva blănițe de jder, ori duce lapte acru și brânză la târg, meșterește greble de adunat fânul și cozi pentru coase. Un bănuț de ici, altul de acolo, se adună, cât pentru nevoile casei. Mulți lucrează la pădure, dar el nu poate să lase gospodăria fără stăpân, ca să meargă la muncă. Poate dacă avea nevastă, s-ar fi bizuit că nu rămâne casa nepăzită. Vedea și el că fără femeie în casă greu merg treburile. Nu mai era

nici flăcău, să se uite după copile. Trebuia să se gândească la o femeie mai apropiată de anii lui. Auzise că ar fi fost dincolo de obcină, la Breaza, o văduvă frumușică și acuma într-acolo mergea călare, ca să cunoască femeia aceea și dacă se potrivea cu el, să o ia de nevastă. Dintr-odată îi venise în cap gândul acela și nu și-l mai putuse scoate nicicum. Parcă îl trăgea ceva de suman încolo. De dimineață rânduise în grajd, mulsese vacile și le dădu drumul în pășcătoare. Aveau acolo apă destulă și dacă avea să întârzie prea mult nu sufereau de foame. Roua nu se ridicase de pe buruiiană încă, dar mai era de mers o bucată până la Pârâul Brezei unde avea femeia casă. Calul mergea agale, urcând pe o potecă abia zărită. Era zi de duminică, la sfârșit de primăvară, drept când pădurea este mai proaspătă și parfumată. Asculta din mers graiul păsărilor, dar ochii îi alergau să cerceteze harnici locurile. Se îmbrăcase în hainele de sărbătoare, încălțase opinci noi, înroșite în zeamă din scoarță de arin, iar în traistă băgase vioara lăsată de bunicul. Știa să cânte și nu odată își alungase singurătatea din casă mânuind cu pricepere arcușul. Se gândise că dacă cea la care mergea era chiar așa mândră să-i cânte și ei câteva jocuri, că femeilor tare mult le place dansul. Calul fornăi de două ori. Poate prinsese în nări duhoare de sălbăticiune. Nu era primejdie ziua să se abată vreun urs în cale. Mai degrabă trecuseră mistreți pe acolo. Pădurea era liniștită și gâze nevăzute zumzăiau neînterupt. Când ieși în vârful obcinii, din marginea luminișului se desprinseseră în salturi două capre roșcate ce se pierdură brăhnind în desigurile din cealaltă parte a coamei. De acolo nu mai era mult de mers până la drum de căruță. Curând coborî în